

Memo Elektromagnetische velden op het werk: RIVM update onderzoek naar langetermijneffecten

Verantwoording	Deze beschrijving geeft een eerste indruk . Indien er behoefte is, bijvoorbeeld vanwege vragen uit de samenleving of media, kan deze eerste indruk uitgewerkt worden tot een met alle deelnemers afgestemde Kennisplatformreactie.		
Datum	27 mei 2019	Bijlagen	-
Opsteller	Kennisplatformbureau	Referentie	KP EMV 20190527

Aanleiding

Het RIVM heeft in opdracht van het ministerie SZW literatuuronderzoek gedaan naar de vraag of langetermijnblootstelling aan elektromagnetische velden op het werk een verband laat zien met ziekten zoals kanker, ALS, MS, ziekte van Alzheimer. Het onderzoek is een aanvulling op een vergelijkbaar onderzoek in 2015.

Eerste indruk

Het RIVM concludeert dat er geen eenduidig antwoord is op de vraag of elektromagnetische velden op het werk langetermijngezondheidseffecten, waaronder kanker, bij werknemers kunnen veroorzaken. In 2015 trok het RIVM dezelfde conclusie. Er zijn opnieuw aanwijzingen (maar geen bewijs) gevonden voor een verband tussen laagfrequente elektromagnetische velden en de zenuwziekte ALS.

Achtergrond

Als werkgevers en werknemers zich niet houden aan de Arbo-regels voor de blootstelling aan elektromagnetische velden kunnen te sterke velden op de werkplek, zoals bij elektrisch lassen of radarinstallaties, direct gezondheidseffecten bij werknemers veroorzaken. Voorbeelden daarvan zijn prikkeling van de zenuwen of opwarming van organen. Het onderzoek van het RIVM gaat in op mogelijke langetermijneffecten van blootstelling van werknemers die wél aan Arbo-regels voldoet. Het RIVM baseert zijn update op publicaties in de periode december 2014 tot november 2018.

Het RIVM ziet in het onderzoek een relatie tussen laagfrequente elektromagnetische velden en ALS. Deze laagfrequente velden komen o.a. voor in de chemische industrie, bij de productie en distributie van elektriciteit en bij metaalbewerking. Deze werknemers worden ook blootgesteld aan andere factoren, zoals chemische stoffen of elektrische schokken. Het is niet duidelijk of de blootstelling aan elektromagnetische velden of andere factoren op de werkplek de oorzaak is.

Het RIVM vond geen verband tussen blootstelling aan elektromagnetische velden op het werk en het ontstaan van diverse vormen van kanker en hart- en vaatziekten. Voor borstkanker (bij vrouwen) is er geen verband aangetoond. Voor hersentumoren en leukemie is er onvoldoende bewijs voor een verband. Voor andere vormen van kanker en voor afwijkingen in de voortplantingsfuncties, de zintuigen, het afweersysteem en spieren of gewrichten ontbreekt onderbouwd onderzoek. In de update is ook onderzoek opgenomen naar elektromagnetische velden op het werk en ongelukken of sterfte bij werknemers. Daaruit kwam naar voren dat ongevallen buiten werktijd mogelijk vaker voorkomen bij mensen die met MRI-apparatuur werken. Het is onduidelijk of dit met een korte of langdurige blootstelling samenhangt, door andere factoren is beïnvloed of op toeval berust.

Referentie

K.J. Rijs en R. Stam. Onderzoek naar mogelijke langetermijneffecten van elektromagnetische velden op de gezondheid van werknemers – update 2019. RIVM Rapport 2019-0010.